

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **Ing. L. P.**, zast. Mgr. Markem Svojanovským, advokátem se sídlem Dvorek 16, Laškov, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2017, čj. KUOK 79798/2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 28. 2. 2018, čj. 72 A 40/2017-24,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 28. 2. 2018, čj. 72 A 40/2017-24, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2017, čj. KUOK 79798/2017, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o žalobě a řízení o kasační stížnosti částku 24 456 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Marka Svojanovského, advokáta.

Odůvodnění:

[1] Klíčovou otázkou nyní řešené kauzy je míra účasti soukromé osoby na měření rychlosti jízdy městskou policií a dodržení požadavků § 79a zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

[2] Rozhodnutím Městského úřadu Šternberk (dále jen „městský úřad“) ze dne 4. 5. 2017, čj. MEST 58622/2017, byl žalobce uznán vinným ze spáchání správního deliktu

provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, ve znění účinném do 30. 6. 2017. Žalobce v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu jakožto provozovatel motorového vozidla nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla silničního provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Konkrétně se deliktu dopustil žalobce tím, že dne 3. 8. 2016 v 11.55 nezjištěný řidič v obci Šternberk při řízení vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci stanovenou obecnou úpravou provozu na pozemních komunikacích na 50 km/h. V měřeném úseku byla vozidlu prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích naměřena rychlost 65 km/h. Při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h byla tedy jako nejnižší skutečná rychlost naměřena rychlost jízdy 62 km/h, což je o 12 km/h více než rychlost dovolená. Tím nezjištěný řidič uvedeného vozidla spáchal přestupek dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu. Za to městský úřad uložil žalobci pokutu ve výši 1 500 Kč a paušální náhradu nákladů správního řízení. Žalovaný odvolání zamítl a rozhodnutí městského úřadu potvrdil.

[3] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou, v níž zpochybnil s odkazem na judikaturu zákonnost měření v obci Šternberk. Instalaci a nastavení měřicího zařízení totiž prováděl třetí subjekt – společnost M & T s.r.o. Tato společnost je hmotně zainteresována na výsledcích měření. Krajský soud tuto námitku neshledal důvodnou, neboť společnost M & T prý nebyla s to ovlivnit výsledky měření, měření samotného se nijak neúčastnila.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost z důvodu nesprávného právního názoru soudu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Upozorňuje, že společnost M & T profituje na vybírání pokut přesně tím způsobem, jak o tom hovoří judikatura NSS. Stěžovatel proto navrhuje, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu a současně zrušil také rozhodnutí žalovaného.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[6] Kasační stížnost je důvodná.

[7] Podle § 79a zákona o silničním provozu je za účelem zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích *policie a obecní policie oprávněna měřit rychlost vozidel. Obecní policie tuto činnost vykonává výhradně na místech určených policií, přitom postupuje v součinnosti s policií.*

[8] V rozsudku ze dne 17. 12. 2014, čj. 9 As 185/2014-27, vyložil toto ustanovení NSS tak, že po městské policii nelze požadovat, aby zaměstnávala techniky schopné instalace a nastavení stacionárních měřících zařízení. Je proto přípustné, aby tuto instalaci a nastavení prováděl externí subjekt. „Nelze však připustit, aby byl tento subjekt současně hmotně zainteresován na výsledcích měření stacionárního zařízení“ (bod 38). V kauze řešené devátým senátem veškerou instalaci, údržbu a servis stacionárních radarů (včetně jejich nastavení) měl na starosti pronajímatel, tedy subjekt, který byl dle nájemní smlouvy hmotně zainteresován na postihu řidičů za spáchané přestupky (bod 36). „S ohledem na skutečnost, že stacionární radary měří rychlost automaticky při průjezdu vozidel, je jejich správné nastavení

pokračování

stěžejní. Tím, že toto nastavení prováděl soukromý subjekt hmotně zainteresovaný na výsledcích měření, došlo k porušení § 79a odst. 1 zákona o silničním provozu. Ač je totiž měření prováděno automaticky, měřicí přístroj kompletně instaluje a nastavuje pronajímatel, tedy dle § 79a odst. 1 zákona o silničním provozu k měření nepřislušná osoba. Nic na tom nemění ani to, že umístění stacionárních radarů určila městská policie, která je také oprávněna stanovit dobu, kdy bude zařízení v provozu, a rozhoduje o nastavení tolerance zařízení. Co se týče nastavování tolerance zařízení, je nutné rovněž poukázat na to, že ač městská policie rozhoduje o tom, jaká tato tolerance bude, je to opět pronajímatel (resp. jeho zaměstnanec), kdo fakticky provede nastavení této tolerance v měřicím zařízení“ (bod 37).

[9] Rovněž v kauze nyní řešené je vlastníkem měřicího zařízení třetí osoba, obchodní společnost M & T. Tato společnost pronajímá zařízení městu Šternberk jako nájemci, a to na základě smlouvy o nájmu zařízení a poskytnutí služeb s nájmem zařízení spojených ze dne 21. 5. 2014. Smlouva byla měněna dvěma dodatky. Na základě smlouvy se společnost M & T jako pronajímatelka zavázala pronajmout městu úplné a funkční zařízení včetně software pro zaznamenání a zpracování přestupků, a to včetně řádného zaškolení. Pronajímatelka byla dále povinna poskytovat městu služby související se zajišťováním nepřetržitého provozu zařízení, zejména standardní servis, pravidelnou údržbu kamery, servis nočního režimu, apod. včetně ročního update software pro zabezpečení správné funkce. Počínaje 25. 2. 2016 byla dodatkem č. 2 vypuštěna služba spočívající ve vymáhání pokut pro město pronajímatelkou. Výběr konkrétního místa pro instalaci jednotlivých zařízení, stejně jako nastavení měřicích parametrů (tolerance), provádí výhradně město, ať již samo nebo prostřednictvím městské policie. Pronajímatelka je povinna umístit zařízení na místo určené městem, a to včetně specifického software pro přenos obrazového záznamu a souvisejících dat (čl. V. odst. 1 ve znění dodatku č. 2). Podle čl. V. odst. 4 si město Šternberk vyhradilo právo nastavit mezní hodnoty rychlosti projíždějícího vozidla, při jejímž překročení zařízení pořídí záznam. Město Šternberk bylo oprávněno kdykoliv změnit nastavenou mezní hodnotu.

[10] Podle článku IX. cena nájmu za užívání pronajatých zařízení je součtem dvou položek. První položka je pevně stanovená konstantní měsíční výše nájmu dvou zařízení v průměrné výši 99 100 Kč plus DPH. Druhá položka (ve znění dodatku č. 2) „je stanovena v závislosti na míře využití pronajatého zařízení pro měření okamžité rychlosti a souvisejícího postupného snižování hodnoty pronajatého zařízení vyjadřujícího opotřebení při jeho provozu a s tím spojenými náklady pronajímatele na související služby, zajišťující funkčnost pronajatého zařízení, takto: Cena za jeden zaznamenaný přestupek odeslaný Městskou policií Šternberk Městskému úřadu Šternberk, odboru dopravy a silničního hospodářství, ke zpracování, je ve výši 65 Kč (slovy: šedesát pět korun českých). Město Šternberk se zavazuje zaslat vždy do 5 pracovních dnů od ukončení kalendářního měsíce počet výše uvedených přestupků společnosti M&T s. r. o.“

[11] NSS k tomu předně konstatuje, že smluvní deklarace typu „pronajímatel jako vlastník měřicího zařízení nemá zařízení při jeho nastavení a činnosti pod svým dohledem a svou činností vykonávanou podle této smlouvy, spočívající výhradně v údržbě a opravách zařízení za účelem zajištění jeho plné funkčnosti, nijak neparticipuje na úkonech měření, ani nijak nevystupuje v procesu správního řízení, na jehož konci je postih za přestupek proti

bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích“, respektive dokonce právního hodnocení typu „*Nejedná se proto o zapojení pronajímatele jako soukromé společnosti do výkonu veřejné správy*“, soud nijak nevážou. Normy zákona o silničním provozu včetně jeho § 79a jsou normy kogentní, tedy normy, od kterých se nemohou smluvní strany odchýlit dohodou.

[12] Smluvně nastavené uspořádání právních vztahů mezi obcí a pronajímatelkou radarového zařízení se nijak podstatně neliší od věci řešené rozsudkem 9 As 185/2014. Subjekt, který prováděl instalaci software, jeho upgrade a servis hardware zařízení pro měření rychlosti, je totiž hmotně zainteresován na výsledcích měření. NSS opakuje, že stacionární radary měří rychlost automaticky při průjezdu vozidel, proto jejich správné nastavení je stěžejní. Tím, že instalaci software, jeho upgrade a celkový servis zařízení prováděl soukromý subjekt hmotně zainteresovaný na výsledcích měření, došlo k porušení § 79a odst. 1 zákona o silničním provozu. Nic na tom nemění ani to, že umístění stacionárních radarů určila městská policie, která je také oprávněna stanovit dobu, kdy bude zařízení v provozu, a rozhoduje o nastavení tolerance zařízení. Je to totiž pronajímatelka, kdo každý rok provádí update software, metrologické ověření a celkově provádí servis zařízení. Jakkoliv vlastní měření probíhá bez zásahu lidského činitele, fungování měřicích zařízení je automatické, vše odvisí od servisu a update zařízení, prováděného podle smlouvy pronajímatelkou (viz čl. VIII. smlouvy). Proto skutečnost, že zajištění důkazů z měření rychlosti vozidel zůstává výhradně v rukách Městské policie Šternberk, je bez významu. Klíčové je totiž celkové nastavení zařízení, které dle smlouvy pravidelně provádí pronajímatelka.

[13] NSS nerozumí argumentu krajského soudu, že „*lze stěží hovořit o participaci a hmotném zainteresování na výsledcích měření*“ ze strany pronajímatelky. Stěžovatel má naprostou pravdu, že druhá složka odměny ve výši 65 Kč za jeden zaznamenaný přestupek je jasná majetková účast na výsledku provozu zařízení. To však zpochybňuje objektivitu měření, neboť servis a upgrade zařízení provádí osoba, která má přímý majetkový zájem na tom, aby zjištěných přestupků bylo co nejvíce. NSS neříká, že snad pronajímatelka skutečně systém nekale ovlivnila v zájmu zajištění co nejvyššího příjmu. Ovšem již jen samotná skutečnost, že bylo v jejím obchodním zájmu tak učinit, a že v rámci práv a povinností stanovených smlouvou tak pronajímatelka činit mohla, zásadním způsobem problematizuje výpovědní hodnotu důkazů shromážděných spornými zařízeními.

[14] NSS uzavírá, že nastavení „pronájmu měřicího zařízení“ shora popsáním způsobem vzbuzuje důvodné pochybnosti o objektivitě celého přestupkového procesu a zákonnosti získaných důkazů. Proto NSS napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. S ohledem na důvody zrušení rozsudku krajského soudu zrušil také žalobou napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.]. V něm bude žalovaný postupovat podle závazného právního názoru vysloveného v tomto rozsudku [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.].

[15] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne NSS v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s.

pokračování

ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný, který ve věci úspěch neměl, toto právo nemá.

[16] V řízení o žalobě představovaly náklady řízení zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, odměna a náhrada hotových výdajů advokáta. Podle § 35 odst. 2 s. ř. s. se pro určení výše odměny užije vyhláška č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Odměna náleží celkem za tři úkony právní služby (převzetí věci, podání žaloby, replika), tedy částku 9 300 Kč. Náhrada hotových výdajů sestává z paušální částky 900 Kč (3 x 300 Kč dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože je zástupce stěžovatele plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení o částku 2 142 Kč odpovídající DPH ve výši 21 % z částky 10 200 Kč. Celkem tedy činí náklady řízení před krajským soudem částku 12 342 Kč plus 3 000 Kč jako úhrada za zaplacený soudní poplatek.

[17] V řízení o kasační stížnosti představovaly náklady řízení zaplacený soudní poplatek ve výši 5 000 Kč, odměna a náhrada hotových výdajů advokáta. Odměna náleží celkem za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti), tedy 3 100 Kč. Náhrada hotových výdajů sestává z paušální částky 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože je advokát plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení o částku 714 Kč odpovídající DPH ve výši 21 % z částky 3 400 Kč. Celkem tedy činí náklady stěžovatele v řízení před NSS částku 4 114 Kč plus 5 000 Kč jako úhrada za zaplacený soudní poplatek.

[18] Žalovaný je tedy povinen stěžovateli k rukám jeho zástupce uhradit do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů soudních řízení ve výši 24 456 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2018

Zdeněk Kühn
předseda senátu